

OD REDAKTORA NAUKOWEGO

W pedagogice przedszkolnej, wczesnoszkolnej i szkolnej wciąż aktualne są dwa pytania:

1. W jaki sposób wychowywać dzieci i młodzież?
2. W jaki sposób efektywnie nauczać dzieci i młodzież w perspektywie integralnego rozwoju?

Poszukiwanie odpowiedzi na pierwsze pytanie kieruje naszą uwagę na wartości – ich koncepcje, źródła, struktury, metody, formy edukacji aksjologicznej i wychowania ku wartościom. Odpowiedź na drugie pytanie nabrała szczególnego znaczenia w okresie zdalnego nauczania wymuszonego pandemią, ale i teraz „woła” o poszukiwanie nowych rozwiązań dydaktycznych i ulepszenie koncepcji pracy z uczniem w procesie lekcyjnym; pracy metodami aktywizującymi w perspektywie integralnego rozwoju. Priorytetowym zadaniem staje się integrowanie wiedzy teoretycznej z dydaktyki z metodycznymi rozwiązaniami w praktyce.

Autorzy niniejszego numeru *Roczników Pedagogicznych* podejmują dyskusję nad problemami z zakresu aksjologii pedagogicznej oraz zagadnieniami dydaktycznymi i związanymi z nimi problemami rozwojowymi.

Pierwszą grupę stanowią zagadnienia aksjologiczne. Przedmiotem analiz w poniżej przedstawionych artykułach są zagadnienia z zakresu edukacji aksjologicznej i wychowania ku wartościom dziecka w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej.

Punktem wyjścia jest ukazanie przez Marzenę Magdę-Adamowicz interdyscyplinarności wartości i ich znaczenia w wychowaniu dzieci. Autorka dokonała charakterystyki funkcji wartości w wychowaniu młodego pokolenia. Książka Adam Maj przedmiotem analiz uczynił funkcję wartości w rozwoju duchowym uczniów wczesnoszkolnej edukacji. Zwraca uwagę, że wychowanie przez służbę i do służby stanowi czynnik integralnego rozwoju i twórczego kształtowania duchowości.

W tworzeniu przestrzeni aksjologicznej w edukacji szkolnej już od przedszkola ważną rolę pełni nauczyciel. Tę przestrzeń tworzą wartości, których nośnikiem jest literatura dziecięca. Zagadnienie zmiany przestrzeni edukacyjnej przedszkola do spotkania dziecka z książką stanowi przedmiot uwagi Jolanty Andrzejewskiej. Autorka ukazuje rolę nauczyciela jako osoby odpowiedzialnej za aranżację przestrzeni edukacyjnej w przedszkolu i wprowadzającej zmiany w edukacji w zakresie zainteresowań książką i literaturą. Kontynuacją prowadzonych analiz nad rolą nauczyciela w budowaniu aksjologicznej przestrzeni jest artykuł Marii Czepil. Autorka ukazuje charakterystykę

aksjologicznej działalności nauczyciela w pedagogicznej koncepcji Wasyla Suchomlińskiego – znanego pedagoga w literaturze polskiej. Część o charakterze aksjologicznym kończą artykuły Krystyny Chałas i Eweliny Szlachty. Przedmiotem analiz Krystyny Chałas są przymioty osoby ludzkiej: godność, rozumność, mądrość, wolność, odpowiedzialność, zdolność do miłości, zdolność do transcendencji. Autorka wskazuje, że umieszczenie ich w centrum procesu resocjalizacji implikuje zadania, treści i efekty tego procesu. Ewelina Szlachta w swoim artykule ukazuje urzeczywistnianie wartości moralnych jako czynnik warunkujący osiągnięcia edukacyjne.

Drugim zagadnieniem podnoszonym w przedstawionych artykułach jest praca dydaktyczna nauczyciela i wybrane czynniki warunkujące jej efekty. Punktem wyjścia do przedstawienia powyższych zagadnień jest artykuł Agnieszki Gandzel pt. *Wspomaganie rozwoju motoryki małej, dzieci w wieku przedszkolnym w aspekcie przygotowania do nauki pisania – przykłady dobrych praktyk*. Autorka wskazuje na łączenie dźwięku słowa z obrazem graficznym oraz ruchami niezbędnymi do pisania i ukazuje praktyczne przykłady w tym zakresie. Joanna Szymczak w swym artykule zatytułowanym *Znaczenie uczenia się w codzienności (przed)szkolnej „z” innymi „od” innych dla profesjonalnej samorealizacji nauczyciela*, przedstawia teoretyczny model rozwijania refleksyjności nauczycieli w odniesieniu do codzienności (przed)szkolnej. Poszukiwanie informacji hierarchii ważności działań dzieci i młodzieży w świecie ICT jest przedmiotem analiz Euniki Baron-Polańczyk. Autorka ukazuje fragment badań, których celem było ustalenie kompetencji informacyjnych uczniów w zakresie przygotowania metod i narzędzi ICT. Lyubov Artemenko dokonuje analizy psychologicznych podstaw nauki języka ukraińskiego. Przedstawia psychologiczne komponenty, które zapewniają uczniom opanowanie dynamicznej kombinacji umiejętności matematycznych i komunikacyjnych, które wpływają na powodzenie uczniów w nauce języka ukraińskiego. Analizowanie zagadnienia pracy dydaktycznej nauczycieli i ich funkcjonowania kończy artykuł Yuriya Plyski i Iwony Błaszczak, pt. *Rola rezyliencji we wsparciu zdrowia psychicznego przyszłych nauczycieli*. Opracowanie ma charakter teoretyczno-empiryczny. Zawiera teoretyczne analizy dotyczące rezyliencji i zdrowia psychicznego, wyniki badań ukazujące poziomy zdrowia psychicznego przyszłych nauczycieli oraz rezyliencji i współzależności między nimi.

Struktura zeszytu została uzupełniona o recenzję publikacji książkowej Janusza Mariańskiego, *Godność ludzka i wychowanie progodnościowe. Refleksje socjologa*.

Krystyna Chałas
Redaktor Naukowy numeru